

Koronaepidemiasta palautuminen sekä yritysten ja yrittäjyyden vauhdittaminen

Liite

**Elinkeinojaosto
11.4.2022**

Helsinki

Tausta

Kaupunginhallitus on myöntänyt elinkeino-osastolle 9,7 miljoonan euron määrärahan erillishankkeille koronaepidemiasta palautumiseen sekä yritysten ja yrittäjyyden vauhdittamiseen.

Vuosina 2021-2024 toteutettavaan hankekokonaisuuteen kuuluvat osahankkeet:

- **Esihautomo- ja hautomotoiminnan kehittäminen korkeakoulujen kanssa, (“Kampusinkubaattorit”), rahoitusosuus 6 miljoonaa euroa;**
Helsingin kaupungin ja yritysten yhteistyö innovaatiotoiminnassa ja uuden liiketoiminnan synnyttämisessä, rahoitusosuus 3,7 miljoonaa euroa:
- **A. Helsingin kiertotalouden klusteriohjelma, rahoitusosuus 3,1 miljoonaa euroa, ja**
- **B. Helsingin kaupungin ja suurten yritysten välisen yhteistyön tiivistäminen kestävien ja älykkäiden ratkaisujen ja liiketoiminnan kehittämiseksi, rahoitusosuus 600 000 euroa.**

Kokonaisrahoituksesta on sidottu 31.3.2022 mennessä yhteensä 6,5 miljoonaa euroa hankkeiden toimeenpanoon.

1. Esihautomo- ja hautomotoiminnan kehittäminen korkeakoulujen kanssa ("Kampusinkubaattorit")

Kampusinkubaattorit: Visio

Helsingissä sijaitsevien korkeakoulujen innovaatio- ja yritystoiminnan rakenteita on merkittävästi vahvistettu ja ne tukevat Helsingin tavoitetta kehittää kaupunkia yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, houkuttelevana opiskelukaupunkina, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona.

Kaupunki yhdessä korkeakoulujen kanssa on kehittänyt yhtenäisen kampushautomoiden verkoston, jolla on kapasiteetti tuottaa 100 uutta yritystä vuosittain. Korkeakoulujen välinen yhteistyö on tiivistynyt, ja kampuustoimijat löytävät sujuvasti yhteisen tekemisen paikkoja ja tarjoavat yhdessä eheän palvelukokonaisuuden alueella asuville sekä kansainvälisille opiskelijoille ja tutkijoille.

Kampusinkubaattorit: Roolit ja vastuut

Jokaisen korkeakoulun kanssa on solmittu kahdenvälinen yhteistyösopimus, jonka myötä toteutusvastuu sovituista toimenpiteistä siirtyy korkeakoululle.

Kaupunki tukee jokaisen yhteistyösopimuksen onnistumista tarjoamalla omien asiantuntijoidensa tukea, tuomalla korkeakoulut ja kampusten asiantuntijat yhteen kehittämään kampusten välistä verkostoa, sekä koordinoiden viestintää kampuksille syntyvästä hautomotoiminnasta.

	Kaupungin rahoitus	Korkeakoulun rahoitus
Helsingin yliopisto	2 319 067 €	2 296 176 €
Metropolia	918 892 €	922 062€
Aalto-yliopisto	912 000 €	912 000 €
Haaga-Helia	366 409 €	366 409 €
Hanken	344 094 €	344 094 €
Taideyliopisto	203 429 €	203 429 €
Arcada (mahdollinen)	155 696 €	152 943 €
Yhteensä	5 219 587 €	5 197 122 €

Kampusinkubaattorit: Tavoitteet 1/2

Toimintaa seurataan erityisesti neljän päätavoitteen kautta:

1) Lisätä alkuvaiheen yritysten määrää, sekä tukea niiden kasvumahdollisuuksia ja kehitystä rahoituskelpoisiksi; tavoitteena synnyttää vähintään 100 uutta yritystä vuodessa.

Vähintään 100 uutta yritystä vuodessa on toteutumassa korkeakoulujen kanssa yhteistyösopimuksissa asetettujen tavoitteiden myötä.

2) Lisätä TKI-lähtöistä yritystoimintaa sekä vahvistaa kampuksien kehittymistä innovaatio- ja yritystoiminnan keskittymiksi.

Hankkeen mahdollistama hautomotoiminta on tarkoitus juurruttaa osaksi korkeakoulujen pysyvää palvelutarjoamaa.

TKI-lähtöinen yritystoiminta on vahvimmin esillä Helsingin yliopiston kanssa solmitussa sopimuksessa.

Kampusinkubaattorit: Tavoitteet 2/2

3) Lisätä Helsingin houkuttelevuutta kansainvälisille yrityksille ja osaajille.

Kampushautomot osaltaan lisäävät korkeakoulujen houkuttelevuutta myös kansainvälisesti, joka huomioidaan mm. aktiivisessa englanninkielisessä viestinnässä.

Hautomoverkostolla on strateginen yhteys niin kaupunkiin kuin alueella toimiviin TKI-toimijoihin ja kaupungin laajempaan startup-ekosysteemiin.

4) Edistää ekosysteemitoimijoiden (mm. yliopistot, osaamiskeskittymät ja yritykset) yhteistyötä kaupungin kanssa ja vahvistaa kaupungin roolia kehittäjä- ja innovaatiokumppanina.

Helsingin kaupunki mahdollistaa ekosysteemitoimijoiden linkittymisen kampuksille syntyvään hautomotoimintaan ja fasilitoi kohtaamisia, joiden tavoitteena on vahvistaa toimijoiden välisiä suhteita.

Korkeakoulujen välisiä kehittämistyöpajoja järjestetään 4 kuukauden välein ja he kokoontuvat epävirallisempiin aamutapaamisiin kuukausittain. Tapaamisten tavoitteena on vertaisoppiminen, yhteisen tekemisen paikkojen tunnistaminen, sekä hautomoiden kannalta oleellisten toimijoiden tuominen osaksi Kampusinkubaattorit-verkostoa.

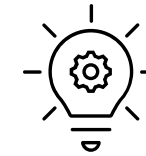
Kampusinkubaattorit: Toimenpiteet

	Keskeiset toimenpiteet	Seuranta (indikaattorit)
Helsingin yliopisto	Uusi esihautomo-ohjelma jokaiselle kampukselle; uusi hautomo Viikin, Kumpulan ja keskustan kampukselle. Meilahden kampuksella toimii entuudestaan kaupungin rahoittama hautomo (HIH).	<p>Muiden muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hautomotoiminnan kautta syntyvät yritykset • Osallistujamäärä ohjelmissa (henkilöä/tiimiä) • Hautomotoiminnan yhteydessä suoritettavat opintopisteet • Osallistuneiden palaute • Uusien yritysten liikevaihto • Yritysten elinjäätymisprosentti
Metropolia	Myllypuro: uusi KiRa-esihautomo-ohjelma, SoTe-esihautomo-ohjelman jatkokehitys, Turbiini-hautomotoiminnan jatkokehitys. Arabia: uusi luovien alojen esihautomo-ohjelma, uusi pelialan hautomo.	
Aalto-yliopisto	Uusi digitaalisiin luoviin aloihin keskittyvä esihautomo-ohjelma: Aalto Digital Creatives - powered by Helsinki	
Haaga-Helia	Uusi esihautomo-ohjelma, jossa keskitytään uusien ja uudistuvien yritysten liiketoimintamallin kehittämiseen ja testaamiseen	
Hanken	Uusi esihautomo-ohjelma (yleinen)	
Taideyliopisto	Uusi esihautomo-ohjelma	
Arcada (mahdollinen)	Uusi esihautomo-ohjelma	

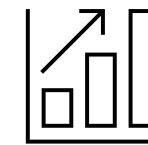

Kampusinkubaattorit: Vuosinäköy

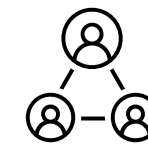
		2022	2023	→ 4/2024
Helsingin yliopisto	Kumpula	 	 	
	Viikki	 	 	
	Meilahti	 	 	
	Keskusta	 	 	
Metropolia	Myllypuro	 	 	
	Arabia	 	 	
Aalto-yliopisto		 	 	
Haaga-Helia		 	 	
Hanken		 	 	
Taideyliopisto			 	
Yhteiset		15 x 	15 x 	6 x

Esihautomo-ohjelma

Hautomo-ohjelma

Korkeakoulujen työpajat ja kuukausittaiset aamutapaamiset

2. Helsingin kaupungin ja yritysten yhteistyö innovaatiotoiminnassa ja uuden liiketoiminnan synnyttämisessä:

A. Helsingin kiertotalouden klusteriohjelma

Kiertotalouden klusteriohjelma kokoaa yhteen yli 80 rakennusalan toimijaa kehittämään uutta liiketoimintaa

Kiinteistö- ja rakennusalan yritykset (uudis- ja korjausrakentaminen, purku, infra), rakennusmateriaalien tuottajat, suunnittelijat, digitaalisten ratkaisujen tarjoajat, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, alan yhdistykset

Kaupunki toimii kehitysalustana, mutta myös yksityisten toimijoiden kohteet ovat mukana.

Kokeilut, innovaatiohaasteet ja TKI-hankkeet, joissa etsitään uusia ratkaisuja ja liiketoimintaa. Esimerkiksi:

Uusien kiertotalouden mukaisten rakennusmateriaalien kehittäminen

Rakennusosien uudelleenkäytön edistäminen

Purkuprosesseihin liittyvät kokeilut ja uudet toimintamallit

Digitaaliset ratkaisut ja datan hyödyntäminen

Hankinnat ja tilaajien osaamisen kehittäminen

Kiertotalouden mukaisen suunnittelun kehittäminen

Helsinki

@TestbedHelsinki

Helsingin seudulla on suuri potentiaali sille, että kysyntä ja tarjonta kohtaavat. Kaupunki tiivistyy ja toimijoita on paljon.

Kiertotalouden klusteriohjelma

Tavoitteena on kiertotalouden mukaisen liiketoiminnan lisääminen, yritysten toimintaedellytysten parantaminen sekä uusien innovaatioiden synnyttäminen. Kiertotalouteen liittyvän liiketoiminnan kehittämällä on merkittävä rooli ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen ylikulutukseen ja materiaalien saatavuuteen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa.

- Klusteriin on liittynyt yli 80 alan yritystä ja organisaatiota
- Rakentamisen kiertotalous on ajankohtainen aihe kansallisesti ja kansainvälisesti. Alan sääntelyä pitää selkeyttää ja luoda selkeitä toimintamalleja yrityksille ja julkisille toimijoille. Klusteriohjelma edistää aktiivisesti tätä.
- Hankeaihoita noin 20 kpl, joista osa on käynnistynyt vuonna 2021
- Hankkeissa on mukana eri alojen yrityksiä, asiantuntijoita sekä tutkimuslaitoksia

Isompia alan liiketoimintaedellytyksiä edistäviä hankkeita (4 kpl)

Digitaalisen alustaekosysteemin kehittäminen rakennusmateriaalien kierrolle.

Lauttasaaren Vattuniemessä puretaan 16 yksityisessä omistuksessa olevaa kiinteistöä. Purkutyössä huomioidaan kiertotalouden kehittäminen.

Mukana ovat mm. Bonava, Skanska, Sato, JM Suomi, JBM, Hartela ja Motiva.

Rakennusosien uudelleenkäytön kysyntä vauhtiin.

Selvitetään yleisimpien rakennusosien uudelleenkäytön mahdollisuuksia ja kelpoisuuden todentamista sekä koulutetaan toimijoita. Toteutus yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa.

Ulkovarastot liikuntapaikoille uudelleenkäytetyistä rakennusosista –

kilpailu ja toteutus. Skaalataan ratkaisu kaupungin toimintamalliksi tulevaisuudessa.

Helenin pilottihankkeessa tarkastellaan materiaalia säästävää toimintamallia, sekä tutkitaan uusiomateriaalien käytön lisäämistä infrahankkeissa yhdessä alan yritysten kanssa.

Tulossa vuonna 2022

- Yhteistyö ympäristöministeriön kanssa alan ”pelisääntöjen” selkeyttämiseksi, myös EU:n sisällä.
- Uusien hankeaihioiden valmistelu
- Viestintäkampanja klusterin tarjoamista mahdollisuuksista yrityksille
- 2 kpl innovaatiohaasteita yritysten kanssa
- Asiantuntija-apu yrityksille hankkeiden toteuttamisessa
- Avoin viestintä työn sisällöstä yrityksille
- 15 eri tilaisuutta alan yrityksille ja toimijoille

2. Helsingin kaupungin ja yritysten yhteistyö innovaatiotoiminnassa ja uuden liiketoiminnan synnyttämisessä:

B. Helsingin kaupungin ja suurten yritysten välisen yhteistyön tiivistäminen kestävien ja älykkäiden ratkaisujen sekä niihin perustuvan uuden liiketoiminnan kehittämiseksi

Helsingin kaupungin ja suurten yritysten välisen yhteistyön tiivistäminen kestävien ja älykkäiden ratkaisujen sekä uuden liiketoiminnan kehittämiseksi

Tavoitteena on vahvistaa Helsinkiä kestävien ja älykkäiden kaupunkiratkaisujen ja niihin liittyvän innovaatiotoiminnan huippualueena. Fokuksessa erityisesti tekoälyn hyödyntäminen liiketoiminnassa.

Tilannekatsaus:

- Käyty vuoropuhelua keskeisten yrityskumppaneiden kanssa toimintamallista, teemoista ja TKI-kokonaisuuksista
- Yritykset hakevat skaalautuvia ja kansainvälisessä kontekstissa toimivia TKI-aihoita ja ratkaisuja
- Kaupungilta toivotaan aktiivista roolia visiotason tavoitteen määrittelyssä
- Osahankkeen toiminta kytketään European Digital Innovation Hub (EDIH) -konseptiin, jossa tullaan rakentamaan yritysveltoisia liiketoiminnan kehittämishankkeita tekoälyä hyödyntäen
- Yhdistämisellä mahdollistetaan tulosten entistä laajempi vaikuttavuus.

Tulevat toimenpiteet:

- 2022 kevät: TKI-teemojen, ensimmäisten hankkeiden ja kumppaneiden tarkempi valinta
- 2022 syksy-loppuvuosi: ensimmäisten hankkeiden käynnistäminen

Kustannusarvio 2021-2024

Koronaepidemiasta palautuminen sekä yritysten ja yrittäjyyden vauhdittaminen, 9,7 milj. €

KUSTANNUSARVIO	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
1. Esihautomo- ja hautomotoiminnan kehittämisen korkeakoulujen kanssa	1 068 755 €	2 703 310 €	2 120 935 €	107 000 €	6 000 000 €
2A. Helsingin kiertotalouden klusteriohjelma	135 000 €	1 103 500 €	1 203 500 €	658 000 €	3 100 000 €
2B. Helsingin kaupungin ja suurten yritysten välisen yhteistyön tiivistäminen kestävien ja älykkäiden ratkaisujen ja uuden liiketoiminnan kehittämiseksi	0 €	114 000 €	328 000 €	158 000 €	600 000 €
Yhteensä	1 203 755 €	3 920 810 €	3 652 435 €	923 000 €	9 700 000 €

Kiitos!

Helsinki